

Asia: VN/10556/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue lausuu hallituksen esitystä yleistukea koskevasta lainsäädännöstä niiltä osin, mikä koskettaa työvoimaviranomaisen toimintaa. Lakiesityksen mukaan yleistuki tulisi korvaamaan nykyisen peruspäivärahan ja työmarkkinatuen. Ehdotetut yleistukea koskevat muutokset eivät tule merkittävästi vaikuttamaan työvoimaviranomaisen tämänhetkiseen toimintaan.

Työvoimaviranomaisen palveluprosessiin kuuluvien työnhakukeskustelujen järjestämistapaa ja sisältöä muutettaisiin yleistuen saajan työttömyyden pitkittyessä. Uutena asiana järjestämislakiin tulisi aktivointijakso asiakkaille, joiden työttömyys on pitkittynyt. Yleistuen saajan aktivointijakson työnhakukeskusteluiden toteutukseen liittyvät muutokset ovat osin merkittäviä. Jakson aikana työnhakukeskustelut järjestettäisiin pääosin kasvokkaisina tapaamisina. Uudistus lisää kasvokkaista palvelua, mikä kasvattaa työmäärää sekä henkilö- ja tilaresurssin tarvetta. Aktivointijakson aikana on myös velvollisuus tarjota palveluja, mikä nostaa kustannuksia ja lisää henkilöresurssoinnin tarvetta. Uhkana on, että palveluiden tarjonta jakautuu epätasapainoisesti ja tämä voi lisätä eriarvoisuutta alueittain.

- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista kotitalouksiin

Ei lausuttavaa.

- Lausuttavaa esityksen vaikutuksista toimeenpanijoihin

Uudistus lisää kasvokkaista palvelua, mikä kasvattaa työmäärää sekä henkilö- ja tilaresurssin tarvetta. Aktivointijakson aikana on myös velvollisuus tarjota palveluja, mikä nostaa kustannuksia ja lisää henkilöresurssoinnin tarvetta.

- Lausuttavaa esityksen muista vaikutuksista

Uhkana on, että palveluiden tarjonta jakautuu epätasapainoisesti ja tämä voi lisätä eriarvoisuutta alueittain.

- **Lausuttavaa yleistukilain yleisistä säännöksistä (1 luku)**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistuen saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä (2 luku)**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistuen määräytymisperusteista (3 ja 4 luvut)**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistuen toimeenpanosta ja muutoksenhausta (5 ja 6 luvut)**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistuen tietojen saamista ja luovuttamista koskevista ehdotuksista (7 luku)**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistuen rahoituksesta (8 luku)**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistukilain ehdotetusta voimaantulosta (9 luku)**

Ei lausuttavaa.

- **Muuta lausuttavaa ehdotetusta yleistukilaista**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa peruspäivärahaa koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa työmarkkinatukea koskevien säännösten kumoamista koskevasta ehdotuksesta**

Ei lausuttavaa.

- **Muuta lausuttavaa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista**

Ei lausuttavaa.

- **Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden jaksosta**

työnhakukeskustelut ja niiden jaksotus tulisi perustua työvoimaviranomaisen tekemään palvelutarpeen arvioon työttömyyden keston syistä ja työllistymisen esteistä.

Työvoimaviranomaisen tulee voida käyttää omaa harkintaa täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämisestä myös tilanteissa, joissa työnhakijaa ei voisi ohjata mihinkään palveluun.

Mikäli kaikki aktivointijakson työnhakukeskustelut tulisi järjestää kasvokkaisina tapaamisina, tulee tämä lisäämään henkilö- ja tilaresurssin tarvetta huomattavasti. Lisäksi monikuntaisella työllisyysalueella aikaa kuluu eri kunnissa sijaiseviin toimipisteisiin kulkemiseen. Tarkoituksenmukaisemman järjestämistavan harkintaan tulee olla enemmän vapautta.

- Lausuttavaa yleistuen saajalle järjestettävien työnhakukeskusteluiden sisällöstä

Työnhakukeskustelujen sisältö keskittyy nykyiselläänkin palvelutarpeen arvioon ja työttömyyden keston syiden ja työllistymisen esteiden selvittämiseen. Pidämme hyvänä, että palvelut ovat asiakkaalle velvoittavia.

- Muuta lausuttavaa työvoimapalveluiden järjestämislakiin ehdotetuista muutoksista

Ei muuta lausuttavaa.

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki yleisestä asumistuesta annetun lain 12 §:n 2 momentin muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki takuueläkkeestä annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kansaneläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki maatalousyrittäjän eläkelain 32 ja 46 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki merimieseläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 97 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Näemme positiivisena muutoksena sen, että niiden alle 25-vuotiaiden osalta, jotka saavat voimassa olevan lainsäädännön perusteella peruspäivärahaa ja jatkossa yleistukea, edellytetty kuntouttavan työtoiminnan lain mukainen määräaika lyhentyisi ehdotetun muutoksen myötä. Tämän mukaan nuoren pääseminen kuntouttavaan työtoimintaan nopeutuu.

”Nykyisin peruspäivärahaa saaneiden osalta muutos voi lisätä aktivointiehdon täyttävien asiakkaiden määrää.” Nykyisilläkin resursseilla aktivointisuunnitelmien laatiminen viivästyy, koska hyvinvointialueiden vastinpareja (sosiaaliohjaajia) ei ole saatavissa riittävästi. Mikäli aktivointiehdon täyttävien asiakkaiden määrä nousee entisestään, tulisi tämä huomioida sekä työllisyysalueiden että hyvinvointialueiden resurssoinnissa. Harkintavaltaa tulisi käyttää palvelutarpeen arvioinnissa.

Laki maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 4 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki työsopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki merityösopimuslain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 2 ja 31 a §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 60 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki ulosottokaaren muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

4. Muuta lausuttavaa

Ei muuta lausuttavaa.

Rikkonen Liisa
Äänekosken kaupunki/Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue